

Mandat for utarbeidelse av norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2023

Bakgrunn for oppdraget

Forskningsrådet vil med dette følge opp anbefalingene i virkemiddelevalueringen av [Nasjonal satsning på forskningsinfrastruktur](#) (INFRASTRUKTUR) om å utvikle et mer prioriterende veikart som i et 15 års perspektiv tar inn over seg internasjonale trender, behovet for nye investeringer og oppgraderinger av eksisterende forskningsinfrastrukturer.

I henhold til [Verktøy for forskning – Nasjonal strategi for forskningsinfrastruktur \(2018-2025\)](#) er hovedformålet med det nasjonale veikartet å synliggjøre Norges behov for oppdatering av forskningsinfrastruktur i tiden fremover, innenfor en realistisk budsjettamme. Veikartet beskriver det strategiske grunnlaget for Forskningsrådets tenkning og prioriteringer omkring forskningsinfrastruktur og er sentralt i utvelgelsen av prosjekter ved tildelingene.

Forskningsrådet oppdaterer veikartet i forkant av hver utlysning av midler fra INFRASTRUKTUR. Denne utgaven vil bli den sjuende i rekken. Det er fortsatt store udekte behov for forskningsinfrastruktur nasjonalt. Et mer langsiktig og prioriterende veikart skal bidra i prosessen med å oppnå en god balanse mellom det å investere i oppgradering av eksisterende infrastrukturer som fremdeles er viktige for fremtidig forskning, og samtidig ha rom for å investere i nye.

Oppdrag

Et eksternt utvalg skal utarbeide et samlet utkast til nytt Norsk veikart for forskningsinfrastruktur. Utvalget skal bestå av 10 personer. Sammensetningen av utvalget skal sikre at veikartet har en bred nasjonal forankring og at faglig bredde, geografisk spredning og kjønnsbalanse blir ivaretatt. Hovedoppgaven til utvalget vil være å;

- beskrive det nasjonale og internasjonale infrastrukturelandskapet og behovene sett fra et nasjonalt ståsted i et 15-års perspektiv.
- gi anbefalinger om hvilke av de eksisterende infrastrukturene som er av stor verdi å opprettholde og videreutvikle innenfor alle relevante områder.
- gi anbefalinger om områder der det blir spesielt viktig å etablere nye infrastrukturer nasjonalt eller samarbeide om på internasjonalt nivå.

Organisering og prosess

Utvalget skal totalt sett ha nødvendig og bred nok kompetanse for å kunne foreslå nytt norsk veikart for forskningsinfrastruktur. Det er viktig at perspektiver til næringsliv og offentlig forvaltning dekkes på en god måte. Det bør være en hensiktsmessig balanse i utvalget mellom personer fra større og mindre institusjoner i både UH- og instituttsektor, fra næringslivet og offentlig sektor. I tillegg må det være god kjønnsbalanse og geografisk dekning. Medlemmene må ha god kjennskap til forskningsinfrastrukturområdet både nasjonalt og internasjonalt, trender og utvikling i forskningen og forskningspolitikken. Det forventes ikke at utvalget dekker hele bredden av forskningen, men at dette ivaretas gjennom prosessen vi legger opp til.

Forskningsinstitusjonene skal selv foreslå relevante kandidater for utvalget. Disse vil utgjøre 8 av de 10 utvalgsmedlemmene. Forskningsrådet vil sende brev til alle institusjoner som har søkt INFRASTRUKTUR de siste tre utlysningene og be om forslag til relevante kandidater og beskrivelse av deres faglige profil. Forskningsrådet vil sette sammen utvalget basert på institusjonenes innspill for å oppnå faglig bredde, geografisk fordeling og kjønnsbalanse. Det antas at enkeltmedlemmer vil kunne ivareta flere områder. Forskningsrådet inviterer ytterligere to kandidater som skal ivareta næringslivsinteresser og offentlig forvaltning. Forskningsrådet oppnevner lederen for utvalget. Lederen vil stå for gjennomføring av møter i utvalget og ha det overordnede ansvaret for fremdrift og leveranser.

Forskningsrådet vil være sekretariat for utvalget, innkalle til møter og sørge for god involvering av interessenter. Sekretariatet skal tilrettelegge for en åpen prosess med innspillmuligheter slik at alle relevante interessenter får komme med forslag og presentere synspunkter. Dette skal oppnås ved følgende involvering:

- **Innspillsrunder:** Sekretariatet vil involvere institusjonene gjennom både skriftlige og digitale innspillsrunder om forskningens fremtidige behov for forskningsinfrastruktur. Det vil bes om innspill på hvilke eksisterende nasjonale forskningsinfrastruktur de mener er av stor verdi å opprettholde og videreutvikle, og innenfor hvilke områder det blir spesielt viktig å etablere nye nasjonale forskningsinfrastrukturer eller samarbeide om internasjonale forskningsinfrastrukturer. Innspillene skal fungere som underlagsmateriale for diskusjoner i påfølgende workshoper.
- **Workshoper:** Foreslåtte kandidater som Forskningsrådet ikke tar med i utvalget vil inviteres til å delta i tematiske workshoper sammen med representanter fra relevante porteføljestyre, næringsliv og forvaltning. Inndelingen i workshoper foreslås å være relatert til landskapsanalysene i [ESFRI Roadmap 2021](#). Forslag til struktur for det nye veikartet vil være en del av prosessen til utvalget. Denne inndelingen må relateres til Forskningsrådets strategi og Regjeringens langtidsplan for forskning. Workshopene vil ha en felles agenda med formål å beskrive:
  - forskningens behov for forskningsinfrastruktur for å løse utfordringer innenfor et strategisk prioritert område
  - hvilke eksisterende nasjonale forskningsinfrastruktur de mener er av stor verdi å opprettholde og videreutvikle
  - hvilke tematiske områder det blir spesielt viktig å etablere nye nasjonale forskningsinfrastrukturer og/eller samarbeide om internasjonale forskningsinfrastrukturer
  - hvilke hull kan dekkes gjennom utvikling av eksisterende nasjonale og /eller samarbeid om/tilgang til internasjonale forskningsinfrastrukturer

Oppsummeringene fra workshopene vil inngå som kunnskapsgrunnlag til utvalget.

Utvalget skal gi anbefalinger om følgende:

- Innenfor hvilke områder trenger vi infrastruktur for å bidra til å løse utfordringer innenfor de strategisk prioriterte områdene
- Hvor mye av det er allerede etablert
- Innenfor hvilke områder er det behov for helt nye forskningsinfrastrukturer
- Hvilke hull kan dekkes gjennom utvikling av eksisterende nasjonale forskningsinfrastrukturer og/eller samarbeid om/tilgang til internasjonale forskningsinfrastrukturer
- Hvordan ivaretas behovet for forskningsinfrastruktur som gjelder grenspregende forskning og radikal innovasjon, men som ikke faller innenfor prioriterte områder

- Hvordan få til et godt samspill med næringsliv, offentlig forvaltning og strategiske satsinger for å fremme innovasjon og regional utvikling
- Hvordan veikartet kan gi klare prioriteringer på fremtidige tildelinger og hvordan vi sikrer at dette ikke blir til hinder for at vi i fremtiden kan investere i ny infrastruktur som vi i dag ikke vet at det blir behov for
- En egnet struktur for det nye veikartet. Forslaget skal diskuteres med Forskningsrådet og Styret underveis i prosessen.

Forskningsrådet vil bearbeide utvalgets utkast og foreslå utforming og innhold for det nye veikartet. Endelig veikart besluttet av Forskningsrådets styre.

Kunnskapsgrunnlag for nytt veikart:

- [Nasjonal strategi for forskningsinfrastruktur \(2018-2025\)](#)
- [Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2020](#)
- [ESFRI Roadmap 2021 inkl. landskapsanalysene](#)
- Regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning (oppdatert versjon offentliggjøres 6. oktober)
- [Forskningsrådets strategi](#)
- [Forskningsrådets strategi for åpen forskning](#)
- [Porteføljeplanene](#)
- [Rapport med anbefalinger fra datainfrastrukturutvalget](#): Investering i datainfrastrukturer for FAIR forskningsdata og særlig relevante forvaltningsdata for forskning. Organisering og finansiering av datainfrastruktur for best mulig utnyttelse, mai 2022
- [Rapport fra Sikt](#): Infrastruktur og tjenester for FAIR forskningsdata - Status og forslag til videre arbeid Institusjonenes innspill
- [Evalueringsrapporten](#)
- [Horizon Europe](#)
- [European research area \(ERA\)](#)

Tidsplan

- Mai 2022
  - Invitere institusjonene til å foreslå kandidater til utvalget og utarbeide sine innspill
- September 2022
  - Konstituering av utvalg
- Oktober 2022
  - Gjennomføre oppstartsmøte for utvalget
- Oktober 2022
  - Sammenstille institusjonenes innspill
- November 2022
  - Gjennomføring av tematiske workshoper
  - Ferdigstille oppsummeringer fra workshoper til utvalget
- November 2022 til februar 2023
  - Utvalget utarbeider forslag til nytt veikart
- Mars 2023

- Porteføljestyrene gis mulighet til å gi innspill til utvalgets forslag til nytt veikart
- Mars/april 2023
  - Forskningsrådet ferdigstiller forslag til nytt veikart
- Juni 2023
  - Endelig veikart vedtas av Styret

Ressursplan

- 4-5 møter i utvalget, inkludert for- og etterarbeid – ca 35 timer
- Deltagelse i workshoper, inkludert for- og etterarbeid – ca 20 timer

Budsjett

Honorar til utvalgsarbeid følger satsene pr. time for møtegodtgjørelse i henhold til Statens Personalhåndbok pr 1.1.2022. Utvalgets kostnader i forbindelse med reise og opphold vil dekkes.